

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr.
a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumără și la poste și la librării.

În București

primește abonamente Ioan Bianu, profesor, București,
Calea Victoriei nr. 135.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un număr costă 5 croșeri v. a. sau 15 bani rom.

Moderații...

Demult se încearcă guvernul maghiar să ne spargă rindurile. Multe și deosebite au fost apucăturile prin care a voit să submineze vaza partidului național, să-l prezente drept colecțiune de vre-o câțiva zurbagii, care înșiși nu știu ce vreau sau sînt lefegii străini, neautorizați însă să reprezinte poporul. A ridicat în slavă lăpădături de ale noastre, care prin valoare proprie nici-când nu ajungeau să reprezinte ceva și a căutat să-l prezente lumii drept „Români iluștri”, care spun că pentru Români în țeara asta numai miere curge.

În fine s'a convins guvernul, că banii acestia au eșit din circulație, erau prea bătăran falsificați, prea de departe se observa înșelăciunea.

Situațiunea pentru guvern însă prin atitudinea hotărâtă, leală și bărnătească a Românilor a devenit tot mai critică, tot mai gravă. Isbușurile ne-mulțumirii în țeară sînt tot mai dese și puternice, rezultatele prigonirilor începute devin tot mai caraghioase pentru ei și tot mai înălțătoare pentru noi. Monarhul dorește liniște și pace între naționalități, șovinismul exagerat care a subvertit toată țeara, a înecurat fruntea lui și Monarhul a și aflat ocaziune potrivită a-și exprima plăcerea Sa pentru starea în care au ajuns lucrurile la noi. Străinătatea, în primul rînd factorii triplei alianțe nu stau reci față de cele-ce se petrec la noi. Împăratul Germaniei a spus-o verde, că un stat a cărui politică internă nu e în ordine nu poate desvolta în afară nici o putere.

Presă străină nejidovită apără cu entuziasm libertatea și civilizațiunea care o vede periclitată la porțile Orientului, la noi prin nelegiuirile maghiare.

Încercătura pentru guvern e foarte mare, devine însă tot mai fatală fiindcă nișări nu se vede vre-un expedient prin care ar pute năbuși mișcarea noastră, lupta noastră justă care pe zi ce merge devine tot mai acută.

Din mai multe părți ne sosesc știri despre încercările de mituire ce se fac în diferitele comitate. Comiții-supremi care s'au reîntors dela conferința ce au avut-o cu Wekerle încep să tracteze cu singuratici membrii ai partidului, doară-doră le va succede să-și rupă, să-și desfacă de sinul națiunii. Succese pozitive însă n'au obținut.

Cel mai arzător dor al guvernului este însă spargerea formală și faptică a partidului național. Cele mai frumoase speranțe le-a legat de confe-

rența națională unde se aștepta la o luptă crâncenă între „moderații” și „ultraiștii”, luptă desperată care va duce la disoluțiunea dorită. Toată presa maghiară sălta de bucurie, când în zilele premergătoare conferinței puteau semnala desbinarea. S'au înșelat însă. Tendențele și speranțele lor s'au frânt de stînca unității și solidarității naționale. Au văzut ceea-ce n'au crezut, că una și nestrămutată este voința poporului, unul și nestrămutabil este sufletul poporului român: *partidul național*.

Resultatul pentru noi a fost firesc și singurul posibil, pentru ei însă ne-așteptat.

Nici manifestațiunea aceasta pe cât de măreață pe atât de nemijlocită și sinceră n'a trezit definitiv guvernul din aiurările cu care se mîngăia.

De abia s'au liniștit valurile aruncate de conferință și foile guvernamentale și opoziționale au început de o potrivă să strige: „unde sînt moderații?” Devenind acest joc tot mai des, domnul Alexandru Mocsonyi s'a simțit îndemnat să clarifice pozițiunea sa prin studiul asupra situațiunii publicat în „Romänische Jahrbücher”. Aceasta a fost una din cele mai neplăcute surprinderi pentru guvern, — nici acum însă nu și-a pierdut speranța.

Guvernul și organele sale încep din nou jocul, acum cu cele mai desperate mijloace. Semnalează cu toată siguritatea alcătuirea partidului moderat și salută cu bucurie acest „curent sănătos”.

Și în același timp în care au început o goană întepită contra frunțașilor partidului național, porecliți de ei „ultraiștii” întind mîna de pace către cei care îi țin în prepusul de „moderații”.

Tendența e clară, prea de departe își arată arama.

Desfacerea partidului național o voesc cu tot prețul...

Față cu această situațiune un singur lucru se impune imperios și trebuie să urmeze cu necesitate de fer și adecă: declarațiunea și pășirea clară a tuturor bărbați români și membri ai partidului național, care trec astăzi drept „moderații”.

Toți acestia sînt constrînși de împrejurări să ese din rezervă și să-și spună verde pe față credeul lor politic și să resfrîngă ultimele iluzii ale guvernului maghiar.

Ear' dacă s'ar afla vre-unul, ceea-ce între bărbați politici cinstiți nu pu-

tem presupune, care ascultînd de glasul de sirene va intra în apele dorite de guvern, apoi chemarea poporului este, să manifesteze și mai impozant și mai hotărît voința sa, și să spună încă odată lumii, cine îl reprezintă de fapt.

Deci față cu intrigile guvernului maghiar zicem încă odată:

Românilor! Curaj și bărbăție, spuneți clar guvernului maghiar și lumii întregice simțiți și cugetați, manifestați încă odată unitatea și solidaritatea voastră, și declarați că ori-ce va urma, și de s'ar preface țeara întreagă în temniță și furci, voi nu abstați delă pretenșiunile juste ale poporului, și nu perdeți nici pe un moment credința în isbînda causei noastre drepte!

Conferința Românilor moderați. Eată traducerea verbală a notiței dezbate sub acest titlu în „Südungarische Reform” din Timișoara cu data de 23 Septembrie n.: „Dacă vor fi pe deplin întemeiate informațiunile ce le primim dela mai multe persoane *distinse și bine informate*, apoi în curînd vom asista la un fapt nu surprinzător, dar la tot cazul îmbucurător. Membrii moderați ai partidului național român din Ungaria-de-Sud se vor întruni în luna viitoare la Lugos într-o conferință, în care se va discuta și decide sub presiunea lui Alexandru Mocsonyi *înființarea și organizarea* partidului național moderat. Cu începutul anului viitor va avé acest partid la dispozițiune organul seu propriu de publicitate „Moderatul” sub conducerea dlui Dr. Cornel Diaconovitch, redactorul de odinioară al „Viitorului”. Invităriile la conferința numită s'au făcut deja și pentru noul organ *patriotic* s'au pus în vedere sume însemnate de bani. E curios, că între cei invitați se află și aderenți declarați de ai „Tribunei” din Sibiu. E deci ușor posibil ca acea conferință să nu deurgă chiar liniștit. Contrastele anume sînt cu mult prea acute între vederile și tendențele moderaților ori oportuniștilor și ale naționaliștilor extremi, al căror număr a crescut în timpul ultim în mod considerabil aici în Ungaria-de-Sud. E de prevăzut că va trebui să vină la votare, în care partidul *turbulent național va fi învins și se va supune și subordina majorității moderate*. Acest triumf ar fi de dorit în interesul pații țerii și chiar a poporului român în un *partid patriotic moderat român poate conta todeauna cu siguritate la bunăvoința și ajutorul patrioților din țeară*.

Mai lămurit nu se poate vorbi!

Coroana și politica maghiară.

Presă din străinătate interpretează cuvintele Împăratului, adresate deputațiilor, ce s'au prezentat la Güns, în mod cu totul deosebit de presa austro-ungară. Așa d. e. „Kreuzzeitung” din Berlin (nrul 444, ediția de seara din 21 l. c.) primește din Viena o scrisoare pe care o publică în fruntea foii, din care extragem următoarele informațiuni și aprețieri foarte caracteristice pentru situația actuală:

„... Afirmarea ce o găsim în presa liberală, că Împăratul Francisc Iosif consimte personal cu proiectele de legi bisericești și confesionale ale guvernului seu, este șarlatania cea mai mare, ba o îndrăzneală fără păreche. Ori-cine, care a avut ocaziune a observa și numai o singură dată atitudinea Monarhului și a întregii Sale Case față cu cestiunile bisericești, știe că tocmai contrarul poate fi numai adevărul...”

„Die Presse” publică cu privire la răspunsurile împărețești dela Güns un prim-articol, din care reese în modul cel mai lămurit că cuvintele Monarhului către episcopul Zalka nu se pot nici-decăt interpreta în înțelesul, ca-și-cînd ele ar cuprinde o desmăntare dela lupta contra proiectelor bisericești; această luptă e firească, ba chiar inevitabilă...”

„Ceea-ce privește răspunsul dat fișpanului Rado, acela este îndreptat prin condamnarea șovinismului maghiar și dușmăniei sale contra Austriei fără îndoială în prima linie către stînga extremă și către partidul lui Apponyi, dar nu mai puțin este lovit prin el și partidul liberal guvernamental și cabinetul Wekerle. În toate Ungaria se cunosc prea bine uneltirile secrete, ce unii membrii ai guvernului maghiar le fac cu „guvernorul Kossuth, arhidușmanul Casei Habsburg, cu scopul de a îmblânzi opozițiunea grupului independentist față cu legile bisericești ale lui Csáky-Szilágyi. Atitudinea de-a dreptul infamă, ce a luat cabinetul Wekerle în toate cestiunile armatei comune, prin care se ating în multe privințe și interese dinastice, este încă în memoria tuturor. Trebuie dar să producă o impresie aproape comică, dacă presa guvernamentală din Pesta și ad-nesul ei de aici întonează imnuri de bucurie despre pretinsa înfruntare numai a opozițiunii parlamentare spre lauda și folosul cabinetului Wekerle, cel atât de „leal”.

Foarte caracteristic pentru aroganța fără margini a orevimii ungurești este furtuna de indignare — pe hîrtie — ce s'a produs în întreaga presă a lui Israel dincoace și dincolo de Leitha, despre pretinsa desconsiderare a Ovreilor cu ocaziunea primirii deputațiun-

nilor în Güns Pe lîngă episcopi ai diferitelor confesiuni a venit la Güns și rabinul din Steinamanger, adecă păstorul unei singure comune ovrești, care deci n'a fost primit alături cu episcopii și cu reprezentanții confesiunilor creștinești, ci după toate deputațiunile oficiale. Aceasta e acum o crimă maiestatică contra lui Iuda, cu atât mai mult cu cât și răspunsul Împăratului, dat rabinului, a eșit foarte puțin grațios. Motivul este a se căuta fără îndoială în împrejurarea că Ovreii în Ungaria au excelat mai ales în timpul din urmă prin o purtare arogantă, extrem-șovinistică și antidinastică, și că ei joacă rolul prim în agitația pentru căsătoria civilă.

„Parcă la stabilirea răspunsurilor împărețești a avut de astă-dată mai multă influență despărțemîntul ungar al cancelariei cabinetului, decăt guvernul maghiar. Căci francmasonul și prietenul particular al Ovreilor Wekerle, n'ar fi consimțit nici-cînd cu un asemenea atentat către Maiestatea Iuda”.

Aderență

condamnațiilor REPLICELI.

Ni-s'au mai trimis spre publicare:

Dlul Drd. Aurel C. Popovici

în Sibiu.

Barbarul șovinism Te-a lovit groaznic, nu despara însă, falnic stegar al causei române, suferințele curma-se-vor, căci aurora dimineții se ivește.

Merceurea, 8 Septembrie 1893.

N. Simulescu, învățător, Elie Ciurunga, teolog absolvent, George Munteanu, Vasile Solomon, rotar, Nicolae Albu, Ilie Șufana, comerciant, Ioan Dragomir, comerciant, Andreiu Floșiu, comerciant, Ioan Helju, măcelar, Ioan Aciu, măiestru rotar.

Domnului Drd. A. C. Popovici

în Sibiu.

Un murmur sinistru eșit din zecile de mii de piepturi profund indignate, pentru brutala sentență adusă asupra Ta, energicul și mândrul stegar al sfintei noastre cause române, au făcut să răsună amănunțit pacifințele văi ale bătrînei Vlădeasa, ducînd vesteră tristă a martiriului Tău până aproape de culmele ei îndrăznețe, unde numai sunetul răboinic al tunlicului conturbă din când în când liniștea sərbătorească a naturii.

Aici în aceste regiuni extreme ale scumpului nostru Ardeal, numele Popovici se roștește cu aceeași dragoste evlavioasă ca și al marelui apostol Lucaciu; până când însă un popor are atari nume magice, atari bărbați devotați causei sfinte a viitorului seu, nu poate se peară; aproape e și timpul de biruință a

FOIȚA „TRIBUNEI”

Boroș-Șebîș.

(Impresii).

IV.

Cine ar fi crezut, ca netsemnatul Boroș Șebîș se ajungă odată vestit? Așezat pe apa Crișului, la poalele Momei, câteva zile Șebîșul — cum îi zic Români — a avut înălțătoarea unui adevărat oraș: lumină electrică, străzi curate, pe ele o mulțime de ofiieri și tot felul de slujbași înalți.

Eu l'am ajuns pe când avea înfățișarea larvei ce se desvîlce pentru a se face fluture: când se ridicau arcurile de triumf, se curățau ulițele, se văruiau casele, se văpsiau jaluziile, cu un cuvînt când din sat ca toate satele, mulțimea de meșteri căutau să-și deie înălțătoarea demnă de a primi pe înaltul oaspe. Era o mișcare cum fmi închipuiri ce e când se zidesc comunele americane.

Mult nu era însă, cu toate acestea, de văzut. Și cum eu eram doritor să auz mai ales, să mi-se spună despre spiritul ce domnește între Români, despre pregătirile ce „ai noștri” vor se face înaltului oaspe, mi-am așezat cartierul — ca să vorbesc în stilul ce se obișnuia pe acele zile — la Buteni, cale de o jumătate oră de Șebîș. Trecînd pe sub arcul de triumf, care însă acum era numai niște grinzi împodobite cu scînduri — pre-

gătit archiduceului Iosif, am avut plăcere să flu găzduit la protopopul Buteniului, domnul C. Gurban. D-sa e persoană cunoscută tuturor Românilor. Pe vremea când față cu Ungurii era optimist, foaia noastră l'a causat poate și momente neplăcute. De atunci însă au trecut ani la mijloc, vremuri și oameni s'au schimbat și eu sînt fericit a constata, că vremea a apropiat pe oameni, a strîns rîndurile...

Dacă am putut să dau informațiuni privitoare la sərbările ce am urmat, am să-și mulțumesc dlui Gurban. M'a pus în curent mai ales în ceea-ce privește spiritul între Români. N'a cruțat osteneală de a mă duce chiar pe sate. Am cutrierat împreună satele ce cad pe linia Buteni—Șebîș—Dezna—Moneasa. Pretutindenea preoți și învățători bravi. Cu naționaliști ca părintele Milian (Dezna), minuni poți face. Dar' apoi generația mai tineră, ca zelosul colaborator al „Foi Poporului”, Boroș (Ramna), ca părintele Nonu (Moneasa), a, căta vreme într-o ascunzătoare de munți, ca aceste locuri, avem asemenea cărturari, teamă n'are să ne fie!... Părintelui Gurban i-a venit idea să mă prezente în Moneasa ca pe Aurel Popovici, sosit pentru a fi adăpostit de urgia temniței ungurești. Ne așteptam cu toții (era părintele Gurbanu, părintele Milian și eu), ca părintele Nonu și soția sa, să ne primească oare-cum rezervați, deoarece ce se puteau aștepta la neplăceri, adăpostind pe un fugar. Mi-a fost spre dulce

măngăiere, cănd am văzut, că departe de a le fi teamă, dar' se simțiau fericiti a putea să primească în casa lor pe „nemuritorul martir”. Se înțelege, că a doua zi, când m'am denunțat, au avut o decepție, aflînd că eu sînt numai un muritor candidat la „martiriu”...

Am petrecut apoi patru zile fără să știn de lume.

Moneasa e, ca poziție naturală, un colț de raiu. Cerul împede, arbori răcoși, văi cu murmur lin și dulce, băi calde, aer sănătos, locuri de excursie splendide. Și când pe lîngă acestea ai norocul să fii într-o societate plăcută și dorită, fericirea o vezi cu ochii!

Sosesc, după patru zile neuitate, ear' în Șebîș.

Sgomotul, mișcarea sînt în toil lor... E seară. Arcul mare de triumf nu e gata încă. Meșterii lucrează la lumina făclilor. Din piață și până la gară e o adevărată procesiune. Sînt așteptați Archiducele Iosif, episcopul Meșianu și miniștri. Peronul gării e înțesat de lume: Politica face, ca timpul să treacă mai de grabă. Ziariștii unguri, unii care au fost și la conferință, dau în vorbă cu niște preoți români bihoreni. Spun că „Români vor primi mîne dorgator”. Mie și colegilor mei fmi profetesc ani de temniță... A, ce scenă a urmat apoi: trei Române, trei brunete, înțăt să le cauți părechia, în socie-

tatea căroră eram, iau și domniilor cuvîntul. Vai de dulce nenorocilor gazetari maghiari! Cu glas dulce, dar' cu vorbe amare, drăguțele de Române li-a tras o săpuneală șovinștilor rătăciți pe aceste locuri sănătoase, facăt unul dintre ei, raportor al ziarului „Egyetértés”, într'un foileton și-a exprimat nu numai uimirea că „ce frumoase sînt fiicele de Români”, dar' că și cât de bine ele pricep și sînt în curent cu mișcările politice.

Ear' când au sosit oaspeții așteptați, și Ungurii răcniau din răspuri „eljen”, noi numai odată a trebuit să strigăm și l'am înăbușit, atăția eram de mulți... Unde mai iai, că dulce numai urarea noastră „Să trăiască” răsună: erau Românele, ale căror glas ridicau armonia corului nostru.

A doua zi, sosirea Împăratului, mie mi-s'a părut mai mult o sərbătoare națională românească. Îmi amintia pe 10 Maiu din București. Deosebirea numai că nu era lumea sgomotoasă din capitala României, nu se vedeau căciulile Dorobanților nici se auzia frumoasa musică a Roșiorilor, ci dela gară și până în comună, era înșiruit un popor drept, care cu lealitate dar' și cu mîndrie își descoperia capul și saluta pe Cel, dela care trecutul l'a obicinuit să aștepte multe bunătăți.

Era atât de covârșitor românească această zi, încăt chiar în restaurantul aranjat pentru Ungurii aradani nu se auzia decăt numai vorbă românească, nu se vedeau decăt preoți și învățători români, msoțiți de „na-

ție” tmbrăcată ca în zi de sərbătoare. Pe străzi deasemeni țeranii români fraternisau cu soldații „Împăratului”, a căror majoritate erau Români.

Ca să se deie expresie cu atât mai mult, că Români sînt cei care populează și stăpînesc acest țînut, cărturarii români aproape toți au făcut o excursie, cu un tren separat la băile Moneasa. La oarele 9 plecasea acolo magnații. La 10 și ceva am plecat noi.

Pe drum un cor condus de profesorii Dumbravă și Ardelean (din Beiuș) și învățătorul Vanc (Șiria) a cîntat pe tot drumul „Deșteaptă-te Române”, „Imnul Împărețesc”, „Trei colori” și „Peneș Curcanul”. Întemplantura a făcut ca trenul să zăbovească mult chiar înaintea fabricii de fer. Contele proprietar cu toți oaspeții lui, precum și muncitorii dela fabrică, au eșit cu toții afară să asculte frumoasele cîntări românești.

D'apoi când am intrat în Moneasa!

Albăstrimea ungurească în scurtă vreme a perit. Chiar căți au mai rămas, jucau cărți oare de-ardul.

Și caracteristic e: Ungurii când se adună, joacă cărți, ear' ai noștri horesc, toastază, fac să răsună peste văi și dealuri „Deșteaptă-te Române!”

Ioan Russu Șirîanul.

causei noastre, pășiți numai înainte cu rezoluțiune, noi sântem pururea cu Voi, gata a ne jertfi și noi după exemplul Vostru strălucit totul pentru biruința sîntei noastre cauze.

Morlaca, 31 Septemvrie 1893.

În numele poporului român din jurul Vlădeșei : Ioan Pop, adm. prot., Ioan Petrișor, preot, Nicolau Suru, preot, Ioan Vereșmorteau, preot, Ioachim Lucașcu, învățător, Petru Agrișan, preot, Iuliu Truța, preot, Gavriil Galgău, inv., Stefan Pop, preot, Ioan Siancu, preot, Nicolau Maieruș, învățător, V. Teotelecan, teol. abs., Gavriil Condor, preot, Ioan Cucuian, preot, N. Sava, preot.

Doamnei Popovici

În Sibiu.

Tăria de suflet și rezoluțiunea bărbătească cu care ai primit osândă nedreaptă și brutală rostită asupra scumpului D-Tale soț a provocat admirațiunea noastră, ear' nobilul și generosul avînt ce transpiră din cuvintele-ți epocale rostite în cea mai grea oară a vieții, ni-a captivat inimile, care-ți sînt și-ți vor rămîne pururea devotate cu cea mai curată dragoste. Curaj scumpă soră, căci cauza românească, precum însași ai prorocit, fiind o cauză dreaptă, cauza lui Dumnezeu, are să învingă.

Morlaca, 21 Septemvrie 1893.

Carolina Pop, adv. Cornelia Pop, protopopeasă, Veronica Pop, preoteasă, Amalia Vereșmorteau, preoteasă, Valeria Truța, preoteasă.

Scumpă Amice Aureli!

Tu și consoții Tăi, pentru-că ați spus Ungurilor în față, și nu pe dos — dreptatea, sînteiți trădători de patrie!

Kosztenszky și consoții, pentru întortochierea ei, buni patrioți!

Tu și consoții Tăi, pentru-că purtați făclia civilizațiunii și a umanității, ca dreaptă remunerațiune, sînteiți întemnițați!

Dar' faimosul Sipos și consoții, pentru-că poartă măciuca brutalității, ca mîne pot fi și decorați!!!

Apoi mai zică cineva, că libertate ca în Ungaria nu mai există!!!

Mai zică cineva, că buricul pămîntului nu e în Cluj!!!

Orșova, 14 Septemvrie 1893.

Al Tău frate și amic de principii:

Petru Calcunariu.

Scumpă Doamnă Popovici!

A iubi o națiune răsărită și conșoț răsărit nu e merit!

A iubi însă o națiune apăsată, și un soț cu caracter firm ca granitul, e mare merit!

Tu scump model al virtuților omenești, fii binecuvîntată de D-zeu!

Realizarea unui dor ferbinte mai am, apoi inima-ți va fi salvată!

Fie ca toate damele române se-ți urmeze! Apoi sînt firmă, că națiunea răsărită de azi, mîne va fi umilă, ear' națiunea noastră de secolii persecutată și ingenuchiată, ca lucaferul zorilor va străluci, înflori și prospera în vece!

Dumnezeu popoarelor, ear' nu al Maghiarilor, cum ei se mândresc, se-ți deie sănătate și tărie sufletească, ca să poți îndura cu pacientă lovitura crâncenă a voinicșorilor patrioți patentați din Cluj, care sub masca falsă a legii și a libertății mult bucinată de ei, pe ambele palam și publice, în fața Europei culte le-a palmuit!

Palmuirea lor, gloria noastră! O națiune care posedă astfel de matroane și fii, în veci nu va peri.

Orșova, 14 Septemvrie 1893.

Aneta Calcunariu.

D-sale Doamnei Maria Popovici.

„Salute ție, frumoasă martiră!” D-zeul puterilor se-ți toarne balsam alinător pe rana sufletului Tău și se-ți ajute a pute suportă lupta cu tărie deamnă de străbunele noastre, al căror nume strălucesc ca și lucaferii pe diadema prețioasă a scumpei noastre națiuni. „Te felicit din inimă!” că ești vrednică de a decora diadema de un suvenir în veci neperitor.

Primește dar', cu fruntea înaltă, valorile spumegând ce-ți amenință naia vieții, și fii sigură că limanul dorit nu este departe, unde Te așteaptă milioane de brațe deschise, spre a-ți da sărutarea de stimă, respect și mai presus de toate de iubirea lor devotată, între care fii iau libertatea a mă numera și eu o

Alba-Iulia, 14 Septemvrie 1893.

Din parlamentul maghiar.

Luni în 25 Sept. nou s'a deschis comedia din Sándor utca. După împlinirea formalităților, cetirea rescriptului regesc, a interpelațiilor (7 la număr) din sesiunea tre-

cută încă nerespunse și a exhibitelor de peste vară a urmat interpelațiunea deputatului Szalay Imre în cestiunea răspunsurilor Monarhului la Güns.

După-ce trage o sfântă batjocură la adresa ministrilor, care la Güns au șezut la masa lui Părjol, cetește interpelațiunea.

„Luând în considerare, că după concepte constituționale guvernul trebuie să aibă ingerență în compunerea enunțiațiunilor diplomatice ale Monarhului, căci pentru acestea ministrul e responsabil, întreb pe dl ministru-preșident:

„Avut-a cunoștință prealabilă despre conținutul răspunsurilor ce avea să se deie deputațiilor municipale din Dunántul?”

„Dacă da, ce cauze au îndemnat înosebi guvernului, că în răspunsul dat salutarilor deputațiilor comitatense, se provoace la lucrare pe comiții-supremi, și se acuze pe cei din Dunántul de a măgirea și seducerea popoarelor?”

„În fine cum poate justifica, că pe Monarch îl prezintă așa, ca-și-când în interesul susținerii articolului XII din 1867 ar fi dispus să se pună eventual în conflict chiar și cu majoritatea terii?”

Opozițiunea a primit interpelațiunea cu aclamațiuni, ministrul Wekerle însă nu făcea pregătiri de răspuns. La provocarea directă a opozițiunii a declarat apoi, că fiind informat că în cestiunea aceasta mai au să curgă interpelațiuni, așteaptă și pe acelea și va răspunde la toate odată.

Ședința preserisă se va ține Mercuri.

Wekerle a plecat către casă cîntînd:

„Mai bine mi-ar fi fost mie să mă nasc un căne mort...”

Partidele opoziționale.

Demult, nici pe vremea cea mai agitată a regimului tiszaist, nu s'a deschis parlamentul maghiar în împrejurări atât de interesante și cu o agitație atât de mare ca în prezent.

Deja în prima ședință s'a făcut o interpelare, a cărei desbatere va fi cât se poate de furtunoasă și delicată în același timp, fiind vorba despre răspunsul ce Monarhul a dat delegațiilor la Güns. În a doua ședință contele Apponyi va interpela în privința desvîlării statuei honvezești.

Cat sunt de cătrănite partidele opoziționale, se poate vedea de altfel și din discuția ce a fost chiar în prima întrunire a cluburilor independentist și apponyist.

Astfel presidentul partidului național (apponyist) Horánszky Nándor, deschizînd ședința, a zis:

„Surprinderile au urmat una după alta; atac după atac și toate atacurile câștigă în importanță prin faptul, că sînt îndreptate dela cel dintău pînă la cel din urmă, în contra ideii de stat maghiar și în contra direcțiunii naționale, ce stă strîns legată de stat...”

După-ce înșiră între altele și cestiunea naționalităților ca gravă pentru idea de stat maghiar, urmează:

„Trebuie să lămurim situația, trebuie să știm odată, că puterea de stat este o glumă, ori e realitate puternică? Trebuie să știm: cine este domn în această țeară: națiunea maghiară, fără deosebire de limbă, clasă și confesiune, ori reacțiunea politică, cu factorii și tendințele sale distrugătoare de stat?”

Mai rău s'au spăriat însă diferitele nuanțe kossuthiste, care sub impresiunea ce li-au făcut lecțiile date de Monarch, s'au hotărît să facă unirea mare: ugroniști, polonyiști, eötvösiști se se închege earăși într'un singur partid. Propunerea aceasta a făcut-o chiar în prima ședință a clubului (la 25 Sept.) Helffy Ignátz, după care s'au și primit următoarele:

„Avînd în vedere primejdia ce amenință temelia partidului nostru, patria și constituțiunea noastră, ... avînd în vedere că după-cum se vede din discursurile rostite la Boroș-Sebi și Güns, întreaga reacțiune este earăși în picioare” și alte multe considerațiuni, se alege o comisie de cinci, care să înceapă preractările pentru încheierea într'un singur partid a tuturor opozițiilor 48-tiști.

E de notat, că în aceste ședințe apponyiști au primit în clubul lor pe contele Zichy Jenő, ear' kossuthiști au mîntuit cu cestia Rimler, multumindu-se pur și simplu cu declarația lui Pázmány, care a zis că Rimler n'a umblat din încredințarea partidului independentist să fraternizeze cu Rușii.

Ușor s'au achitat domni kossuthiști de această cestiune.

Spicuri din foile maghiare.

Bieții Unguri! Pînă și la Fiume s'a pornit o mișcare în contra limbii lui Arpád. Un grup de mari comercianți și industriași s'au hotărît anume, că de aci încolo vor alege la camera de comerț numai membri, care „prin probe netăgăduite au dovedit că în ori-ce împrejurări susțin numai limba italiană ca îndreptătită să fie limbă protocolară și de discuție.”

„Magyar Hirnap” dela 26 Sept. serie că „partidul patriotic” din Fiume este foarte amărît și revoltat pentru această „mișcare națională”.

Credem!

Cestiunea valahă a fost discutată și de Beöthy Ákoș la Cașovia, cu prilejul discursului ce a rostit acolo înaintea alegătorilor sei.

Ca mulți alții, așa și Beöthy a cerut să fim înfrînați!

Nu mai atîta?

Incidentul dela Micuș.

Ulterior am mai primit următoarea corespondență despre cele întemplate la Micuș:

Întemplantă dela Micuș, după cele comunicate pînă aci, nefind deplin lămurită, fmi permit a vă da următoarea relațiune:

Încă din primăvară, ba chiar din anul trecut s'au dat ordinațiuni în toate părțile să se iee măsuri în contra holerei. În înțelesul acestor ordinațiuni fiecare comună trebuie să aibă ghețar și spital; dar' au trecut săptămâni și luni fără-ca organele administrative din cercul pretorial al Turzii să fi făcut dispozițiunile necesare.

Se ivește holera la Cluj, și așa la noi, ca în comitatul vecin, se iau măsuri mai severe pentru a împedece lătrirea ei. Astfel era acum pe aci ca să ese la lumină neglijența organelor administrative din pretoriatul menționat, începînd dela solgăbiru pînă la cel din urmă jude comunal.

Pe toți aceștia îi cuprinde o adevărată nervositate, a cărei jertfă ear' a trebuit să fie un Român, căci solgăbiru, în zelul seu de a îndrepta cele neglese, a suspendat pe unicul notar român George Pop, pe când la ceilalți făcea tot posibilul ca să le astupe neglijența, fiindcă nici unii nu aveau prin comune spitale și ghețare. Da, pentru ceilalți a făcut, deoare-ce erau Maghiari, puțin împoartă adevărați sau noi, dar' erau buni și vrednici patrioți, de aceea trebuie susținuți în posturile lor, pe când Românul fie cât de umilit trebuie dat la o parte.

În Sâmbăta Sf. Mării, pe când Gregoriu Pop era deja suspendat, dl solgăbiru da porunci aspre la notari și aceștia la primari să facă numai decăt spitale în fiecare comună și să le provadă cu cele necesare, ca așa să le afe în ordine pe când va eși la fața locului.

Primarii din comunele învecinate, căți au fost în Turda la țîrg de săptămână, au și cumpărat îndată sațele (strejche), toale și altele, precum și var nestîns; și încarcă pe care și le duc în comună. Oamenii vîzînd acestea se umplu de amărăciune, femeile și copiii încep a țîpa și a se viaera, căi aduc în sat spitalul și doftorii dela Cluj, despre care se lățise de mai nainte vestea că omoară pe Români.

Între astfel de iritațiune generală a mers notarul cercului Ciuriei, Knoll, adevărat și exaltat patriot, în ziua de Sf. Maria dimineața la 7 oare în Micuș, și pe cănd oamenii erau la biserică, au aranjat cu primarul spital de holeră în școală, cu toate-că era la o parte de sat o casă acomodată spre acest scop. Peste o oară sosește în sat solgăbiru ca să iee în seamă ce au făcut organele sale.

Solgăbiru, un băietăndru, chiar cu așa înfățișare, precum se zicea că sînt doftorii dela Cluj, care omoară oameni, nu știe nici o vorbă românească. Nu a fost în sat numai odată, și atunci la curtea domnească de acolo, nu l'a cunoscut dar' nime din aceia care erau prin sat, mai mult femei și copii; aceia care l'ar fi cunoscut erau la biserică.

La vederea lui femeile și copiii se înspăimîntară; un țeran, vîzînd ce fac din școală notarul și cu primarul, mai vîzînd și pe solgăbiru, pe care și el îl ținea de doctor, alegă la biserica unde preutul se gata să spună predica, provoacă pe oameni să ese că a venit notarul cu doctorii, din școală au făcut spital și prind femeile și le omoară, să sară dar' cu toții iute într'ajutor.

Cuvintele liniștitoare ale preotului nu au folosit nimica.

Oamenii năvălesc afară din biserică, la capul punții din mijlocul satului dau peste solgăbiru, notar și doi gendarmi, îi înconjură de toate părțile și îi provoacă să golească școala, ceea-ce nefăcîndu-se, niște tineri întră în școală, scot paturile și le sdrobesc; lumea din jurul solgăbiruului, care era privat de toți cei

din jurul seu de doctor, îi strigă să ese din sat el cedează și pleacă înaintea tumultului, care strigă să ese numai că-i vor trimite ei trăsura în urma lui, ceea-ce s'a și întemplant.

Aceștea le-a comis Micușenii nu amețiți de beutură, nu conduși de intențiuni rele, că atunci sigur nu s'ar fi mărginit numai la atîta față cu acei care în urma colosalei diferență de puteri se aflau expuși la bunul lor plac.

Ci au alungat numai afară din comună pe presumpțiv doctor, care în ochii lor era privat ca monstru înspăimîntați de știrile ce circulează, scoși din minți prin punerea în praxă cu grabire a dispozițiilor și în mod așa arbitrar, prin care grabă se ținea ca să se acopere lenea și neglijența organelor administrative.

Aceștea le-au comis Micușenii eșiți din sfta biserică, ca să-și aperc al doilea sanctuar școala.

Le-au comis însă față cu solgăbiru și de aceea se poate expta numai cu jertfa scumpă Se recurează gendarmeria din comitat, e chemat fișpanul și Luni dimineața es cu toții în fața locului.

În trăsura cu solgăbiru merge notarul, viteazul Knoll — care pe hotarul Micușului întălnind pe un om care mergea la lucrători, acestuia îi strigă rostit că cum cutează a eși din sat, pe când vine măria sa solgăbiru el lovește cu patul puști încăt îl doboară la pămînt, unde încă cu așa furie își continuă maltratările și holditurile cu patul puști, încăt solgăbiru a trebuit să sară din trăsura într'u apărarea bietului om, pe care furiosul de notar numai atuncia l'au lasat, după-ce solgăbiru a scos revolverul și a zis că-l împușcă de mai cutează a da în bietul om lățit la pămînt, pe care apoi punendu-l în trăsura l'a dus în sat.

Oamenii au fost mînați ca niște vite dela lucrul cîmpului în sat de gendarmi, la cancelaria comunală au fost legați și bătuți. Marți a sosit în sat miliția și cu ajutorul ei au fost prinși și cei-ce se refugiaseră pînă atunci. Mercuri au fost escortați cei prinși la Turda între baionetele alor 10 gendarmi.

Dacă acești nefericiți ar fi fost în comună ascultați în loc de a fi bătuți, de sigur tot așa ar fi fascinat ca la Turda, unde cei mai vînovați s'au dat de sine afară, și nu ar fi fost tîrzi 56 de oameni bătărași legați alături cu tineri de 15—16 ani frunțași legați mîna la mîna cu țigani, nu ar fi fost tăiați așa adînc în caracterul și ambițiunea lor oameni cu trecut nepătat și care nici în cele petrecute nu au avut parte.

În capul Turzii au fost opriți pînă a sosit miliția din oraș, pentru-că cei 10 gendarmi nu s'au simțit destul de tari să-i aperc de petrile cu care așteptau pe cei legați orășeni, cei cu caracter așa de vestit în toată Europa, care n'au avut momente mai plăcuțe ca atunci când au vîzut această priveshite pregătită de organele administrației și când îi conduce poliția la demolări de case.

Micușenii legați și încunjurați de gendarmi și de o companie de militari au fost aduși dela-ungul Turzii între înjurăturile și insultele Maghiarilor pînă în piață, aici miliția l'a părăsit și au fost duși numai de gendarmi mai departe pînă în curtea casei comitatului, aici au fost deslegați și obosiți ca vai de ei de cele suferite s'au culcat pe iarba din curte.

Pe gendarmi l'a substituit în pază pe mai departe miliția. Așa au petrecut timpul dela 11 oare a. m. pînă seara, fără-ca să fie ascultat careva dintre ei de vre-o autoritate.

Noaptea au petrecut-o închiși în temnița dela casa comitatului. Numai Joi s'a început ascultarea la tribunal, când apoi au fost escortați tot căte 5 sub paza alor doi militari pînă la tribunal. Aici cei care s'au aflat de vînovați au fost deținuți, ear' ceilalți au fost puși pe picior liber și așa s'au putut reintoarce rușinați, batjocoriți ear' la casele lor. În timp de trei zile au fost duși tot căte 5 dela casa comitatului la tribunal sub paza militară într'u bucuria generală a Maghiarilor, care strigau după fiecare grupă, „igy áll-jol az oldhnak”, așa-i stă bine la Român.

De toți au fost deținuți din 56 13 înși.

Aceștea le au suferit Micușenii și ce ușor se puteau încunjura toate, dacă ordinațiunile referitoare la holera ar fi fost date comunelor din pretura Turzii la timpul seu și ar fi fost desbătute încă din iarnă, respective din primăvară în consiliul comunal și pe calea aceasta ar fi aflat și s'ar fi convins sătenii despre însemnătatea și necesitatea lor și să nu aștepte organele administrative pînă ajunge lumina la deget și holera în Cluj, și pînă nu a umplut de frică poporul veștile îngrozitoare care au circulat în toate părțile și l'au avut efectele triste mai întănu în la satele românești de pe aici, unde oamenii și de aceea o ținea holera de invențiune, pentru-că oa-

menii nu-și aduc aminte să fi fost cîndva, ci s'a avut efectele triste prima-dată la Cluj, unde medicii au fost bătuți pe stradele centurului „kultur-egylet”-ist.

Cunosătorul.

Anarhiștii din Viena

și

lucrătorii din Budapesta.

Viena a scăpat de niște zile foarte triste ce i pregătiau anarhiștii. Poliția din capitala monarhiei a dovedit rară dibăcie în descoperirea celor mai periculoși făcători de rele.

Demult ea observă, că la intervale de câteva luni, în timpul nopții, pe stradele Vienei se împraștia scrieri revoluționare, anarhiste. Urmărind cu o pătrundere rară ori-ce semn ce le putea duce la țel, poliția reuși după 1 an de zile a descoperi că la Nr. 65 din Sonnenbrunnngasse, suburbiul Margarethen, locuiesc 2 lucrători, a căror purtare părea misterioasă locuitorilor. Numele acestor doi este Hanel de 31 țani și Haspel de 30 ani. Poliția era sigură că aici trebuie să se afle tipografia secretă în care se tipăreau acele scrieri, negăndindu-se însă a găsi aparate infernale.

Sămbăta trecută la 23 c. pe la oarele 6¼ dimineața, când Hanel pleca de acasă la lucru, fu arestat și dus la poliție, unde l'a luat cheia dela ușa locuinței, cu care apoi 2 polițiști secreți s'au dus la locuință și au surprins pe Haspel, care auzind zăngănitul zăvorului credea că soțul seu se întoarce acasă sur a-și lua ceva. Și el a fost predat polițiștilor ce steteau afară, ear' cei 2 secreți cu comisia de experți au procedat la răscolirea locuinței, unde pe lîngă o mică tipografie au găsit mai multe bombe gata și în lucrare; materii chimice cum e: acid picric, ecrasit și altele toate cu o putere explosibilă desastroasă, 1 revolver și cartușe, mai multe mii de foi volante anarhiste și hîrtii compromițtoare pentru alții. În urma acesteia au mai fost arestați alți 12 anarhiști. Niște mreji mici găsite cusute într'o haină din locuință au fost recunoscute de omul scrutător ca dovezi că anarhiștii nu mai așteptau lungă vreme pentru a comite atentate groznic.

La Budapesta, Luni, lucrătorii de fer și alte metale, au ținut o întrunire sgomotoasă într'un restaurant de pe calea Károlyi, spre a se chibzui despre greva ce voiau să înceapă în urma concedierii a 2 lucrători din serviciul drumurilor de fer ale statului, pentru-că scriau articoli în ziarul nemțesc socialist „Vorwarts”.

Când oratorul Rádi se năpustise mai întănu asupra guvernului, comisarul polițenesc îl intrerupse și îl dojeni; se produse o larmă nespus de mare; toți se sculară și se puseră a amenința pe comisar cu mîni și cu bastoanele. Întruirea apoi a urmat mereu sgomotoasă; fiecare orator vorbea în expresiuni cunoscute amenințtoare întregii societăți actuale. De altfel, cum zic foile budapestane, abia auziai vorba maghiară în toată discuția, mai toți oratorii ținea cuventări nemțești.

Lucrătorul Mráček începî să vorbească în limba cehă; polițaiul îl opri zicînd: „Nu îngăduiesc ca cineva să vorbească aici ceheste, că nu înțeleg această limbă”.

Toți se sculară și strigară căt puteau: „Învățați atunci ceheste. Rușine și infamie, trăește în Ungaria, și nu știe ceheste! Boemia face parte din monarhie!”

Un alt lucrător adresă cătră president următoarea întrebare:

„Întreb pe president, de ce nu se poate vorbi ceheste în întrunirea noastră, când în Ungaria, pe lîngă limba maghiară, prevalează și limbile slave?”

Polițaiul răspunde că nu e dator să știe nici nemțește, necum vre-o limbă slavă.

Cîntînd Marsella, lucrătorii s'au împraștiat apoi, declarîndu-se solidari cu cei 2 lucrători concediați.

Eată dar' cum și socialiștii care se zic fără patrie și fără naționalitate, aduc stăpîniri aminte, respectarea tuturor limbilor din țeară. Dacă nu o va înțelege, atît mai rău, paguba finală tot va fi a tiranilor și mișelilor ce ne asupresc și toți.

CRONICĂ

Numirea noului ministru de războiu. „Militär-Vorordnungsblatt” publică decisiunea Preafaltă, prin care generalul de cavalerie Edmund nobil de Krieghammer, comandant al corpului de armată galțian, e numit ministru de războiu, mai departe decisiunea Preafaltă, prin care FZM-ul baron de Merkl e demisionat dela conducerea interinală a ministerului de războiu. Noul ministru de războiu, care a fost primit Sămbăta în audiență de cătră M. Sa și Luni de cătră

Archiducele Albrecht, va preda zilele acestea comanda corpului celui mai bătrân general și va merge să-și ocupe noul post. În cercurile militare umirea lui Krieghammer e salutară cu bucurie.

Afacerea Pavel. "Gazeta Transilvaniei" în numărul său de luni seara publică în locul prim un comunicat "din loc competent" despre cercetarea disciplinară, care ar fi cerut-o Pavel dela guvern. De sine înțeles că prin acest comunicat nu s'au liniștit nedumeririle noastre, ci din contră tot mai mult ajungem la convingerea, că episcopul Pavel nu este omul care se știe ridica peste micile daruri zilnice și nu este apt să aperse cinstea bisericii și neamului său atât de infam atacată de toată lumea soviniștă. Episcopul — spune în acel comunicat — n'a cerut cercetare disciplinară asupra sa, ci a cerut numai dela ministrul de interne "cercetarea și dilucidarea acelei cauze politice nu bisericești, care luase neobișnuit și prea îngrijitoare dimensiuni". Se mai zice, că Preasfinția Sa a cerut această cercetare a "cauzei politice", după ce ministrul de interne l'a invitat să se pronunțe asupra acuzațiilor, ce le-a înaintat Tituc guvernului; ear' mai în urmă totuși se susține, că episcopul a înaintat la "locurile competente" lămuririle, "amăsurat dorinței și voinței sale". Mai departe se constată, că Preasfinția Sa n'a dorit intervenirea primatului; că aceasta a fost tichită și pusă la cale numai de miniștri, ear' episcopul a primit-o numai cu rezervații în privința competenței ierarhice. În fine se asigură, că "cercetare anume în cauză nici că s'a făcut", și că episcopul Pavel nu așteaptă judecată nici dela primat, nici dela guvern. Adecă: Pavel atunci când a avut cea mai admirabilă ocaziune să se rehabiliteze în ochii neamului său și să-și câștige merit neperitor pentru neam și biserică — Pavel atunci a încercat lucrurile așa, ca Maghiarii să ese cinstiți din încurcătura, ear' noi cu biserică să rămânem cu insulta în spate. Ei! n'ai ce-i face, o iluzie mai puțin.

Tombola reuniunii femeilor din Blaj. Sortirea obiectelor dela tombola ce se va aranja din partea reuniunii femeilor române din Blaj, după-cum ni-se scrie de acolo, se va face Sâmbătă în 30 Septembrie n. la oarele 8 seara în sala cea mare a hotelului "Univers".

Petrecere. Despre petrecerea de vară ținută la 3 Septembrie v. în comuna Copand de lângă Turda extragem dint'o scrisoare mai lungă ce primim următoarele: Petrecerea la reușit foarte bine ba peste așteptare. Afară de un public numeros din loc și jur, au participat o multime de oaspeți din Turda, între care dñii Vlăduțiu, Mesaroș, Gaia etc., Jocularilor s'au început cu "Ardeleana". În pauză s'au ridicat mai multe toast, între care unul pentru comitetul național de cătră dl Eugen Pălăcean și altul pentru iubitul nostru martir Dr. Vasile Lucaciu de cătră dl Murșan. Tot în pauză d-șoara Augusta Vlăduțiu a declamat frumoasa poezie "Sentinela română" de Alexandri. După pauză s'a continuat ear' jocul, care a durat până în zorii zilei.

Dr George Coșbuc, iubitul nostru compatriot și amic, al cărui volum de poezii: "Balade și Idile" l'am aprefiat și noi, este aprefiat de dl Traian Demetrescu, tot poet și d-sa, într'o cronică literară din "Adevărul" în chipul acesta: George Coșbuc, în volumul său de curând apărut: "Idile și Balade", ni-a relevat părți delicate din caracterul iubirii țărănești. D-sa se afirmă ca psiholog al clasei în opinci, căreia cavalerii noștri par a-i refusa chiar sentimentul iubirii. Volumul său se cetește cu plăcere și interes. În versurile sale recunoaștem firea gingașă și idilică a acelor anonimi, care au creat doinele. Și cetiți bine: poetul nu este un artist scamator care isbutește să ne farnice numai cu meșteșugirea rimelor. Atunci am simți o impresie momentală, o impresie de muzică, de ceva sonor și vag, cum simți cetind pe Théophile Gautier sau pe Théodore de Banville. Versurile lui Coșbuc lasă urme, pentru-că ele ne spun ceva nou. În aceste versuri noi întâlnim suferite de amant și iubite dintro' pătură socială ce ne e foarte puțin cunoscută. Și aceasta suprinde, interesează. Ele în total relevază un colț din sentimentalismul țeranilor, după-cum poemele lui François Coppée ne arată ceva din miseria vuvrelor parisienne Volumul poetului, cetit până la sfârșit, îți lasă o impresie de primăvară. Viața închisă în acest volum, are un parfum de flori, un senin de cer. Poetul ne salarisează cu naivități, cu gingășii și cu un fel de filosofie simplă din natura sensibilă a țeranului. Ght-cim fără multă esitare, că acest poet are ceva din inspiraținea firească și spontanea a trubadurilor necunoscuți, care au risipit acele mărgăritare neprețuite ale literaturii noastre populare. El însuși e un țeran. Dacă îl vezi — și îl vezi foarte rar, căci e un singuratic, — pricepi după blândețea ochilor sei și după un zimbet prietenos ce i-se ivește la colțul buzelor, că în sufletul lui sânt pasaje și ideile rămase din copilăria și adolescența petrecute la țară. Filofosofia metafizică îl supără puțin, și într'o zi ne spune că va înceta să cetească pe Eminescu. Acest om se apropie mult de natură, și m'ași prinde că întocmai ca Rousseau, preferă arborii înaintea oamenilor.

Holera. În decursul celor 24 oare din urmă s'au ivit în Budapesta patru imbolnăviri și șese decese de holera.

Posta redacțiunii.

B. Capolnaș. Da, "Amieciul Copiilor" este revistă fideică anume pentru copii. Costă 10 lei. Alte re iste de felul acesta nu sânt în București.

SERVICIUL TELEGRAFIC al "TRIBUNEI".

(De ieri)

Budapesta, 26 Septembrie nou. Conferența tuturor partidelor, ținută la presidentul Bánffy, a hotărât ca cu prilejul petițiilor să iese la dezbateri cuvintele Monarchului rostite la Güns. Apponyi va interpela mâne în afacerea desvării monumentului honvezesc din Buda.

În conferența partidului național a declarat Apponyi, că el nu se abate dela tendența politico-bisericească liberală și e gata a sprignii guvernul pe acest teren, dacă acesta va susține programul în toate punctele sale. Nu voește însă ca să împedecă membrii partidului de a procede după convingerea lor proprie.

Partidul independist a hotărât să deee un apel, provocând la împăcare și unire întreagă opoziția ce stă pe basa dreptului public.

Mohaciu, 26 Septembrie n. Împăratul Wilhelm a plecat aseară la oarele 9 și 1/4 la Viena. La plecare a dat de repeșite-ori expresiuni bucuriei și satisfacțiunii sale despre petrecerea în Ungaria.

(De astăzi.)

Budapesta, 27 Septembrie n. Camera deputaților a luat la cunoștință între strigăte de "Elyen!" comunicatul ministrului-president despre numirea lui Krieghammer ca ministru de răboiu. Petițiunea comitatului Nograd privitoare la introducerea censurei pentru presa nemaghiară, mai departe petițiunea reuniunii independente din capitală în cestiunea răspunsurilor Monarchului la Boroș-Șebis și Güns se vor da comisiunii petiționare, ear' interpelațiunea lui Apponyi despre desvării monumentului honvezesc s'a prenotat în protocolul interpelațiilor. Ministrul-president Wekerle a prezentat expozitul pentru 1894.

Budapesta, 27 Septembrie n. Ministrul de finanțe a prezentat camerei budgetul-preliminar pe 1894. Noul budget prevede: Cheltueli 464,992,054 floreni, față cu anul trecut un minus de 21,191,267 fl.; venit: 465,003,942 fl. minus 21,649,701 fl. Rămâne un excedent de 11,688 fl. Bilanțul gestiunii ordinare: Cheltueli ordinare: 394,532,835 fl., venit ordinare: 416,608,994 fl. Resulta deci un excedent de 22,075,259 fl.

Budapesta, 27 Septembrie n. Primatatele Vaszary și apoi patriarcul Brankovic au vizitat pe ministrul-president Wekerle. Cel dintău a conferat cu ministrul timp de 1 oară.

Ministrul de interne are de gând să sporească numărul inspectorilor sanitari încă cu patru.

În Budapesta au fost ieri șapte casuri de holera.

Viena, 27 Septembrie n. Împăratul Germaniei a plecat ieri după ameză. La despărțire amândoi monarchii s'au îmbrățișat și sărutat în modul cel mai cordial.

Banul Croației a fost primit ieri în audiență mai lungă de cătră Maiestatea Sa.

Praga, 27 Septembrie n. Dr. Masaryk și-a depus mandatul de deputat în Reichsrath și în dietă. Manifestul Cehilor-tineri va apăre mâne. Manifestul zice că ei țin strins la dreptul public al țerii și acuză guvernul de tendențe de germanizare. Partidul nu poate fi făcut responsabil pentru excesele din urmă.

Berlin, 27 Septembrie n. Starea sănătății lui Bismarck s'a îndreptat ce-i drept, dar' sânt temeri de recidivă.

Bibliografie.

A apărut: Discursul de apărare rostit de dl Ioan Russu Șirianul înaintea curții cu jurați din Cluj în ziua de 12 Septembrie n. în al XI. proces de presă al "Tribunei". Sibiu. Tiparul "Institutului Tipografic".

A apărut: "Istoria Universală" pentru școalele secundare. De Vasile Goldiș, profesor. Volumul II. Evul mediu. Cu 70 de ilustrații. Editura librăriei Nicolae I. Ciurcu, Brașov 1893.

A apărut! Elemente din Biblie și din Istoria bisericească pentru școalele populare române de Ioasăron, învățător. Editura librăriei Ciurcu, Brașov, 1893. Prețul 30 cr.

"Lumea Ilustrată" nr. 24 a apărut: Eată sumarul: Don Ramiro, după A. Heine, de A. Steuermann, Dela Iași. — În arena leilor. Novela. — Noapte de Iunie. Poezie de Const. Ghindă. — Sub bolta peșterii bandiților. Poezie de I. dela Calafat. — Boii lui Păcală. Fragment de P. Dulfu. — Distihuri. De Sextiliu Puscaru. — Metropolitul Silvestru Morariu Andrievici. Biografie de Mihail Canianu. — Fără nume și fără părinți. Scenă din Siberia de Proprietă. — Iubitai mele Poezie de Socrate Georgescu. — Dr. Vasile Lucaciu. Biografie. — Propășirea intelectuală dela 1822—34. De A. D. Xenopol. — Cura de apă. (Urmare). Băile Marienbad. — Din Dobrogea. Poveste de Gr. D. Andronescu. — Împăratul și lăcustele. Poveste. — Ilustrații: Urmăriți de Huni. Tablouri de Delug. — Metropolitul Silvestru Morariu Andrievici. — O fortună pe insula Bornholm. Tablouri. — Dr. Vasile Lucaciu. — Agar și Ismail în Pustiu. — Marienbad. — Suplement: Cântecul din urmă. De Achim de Arnim.

Extrase din foii bisericești și școlastice.

Posturi vacante:

— În protopresbiteratul Hațegului (archidieceasă) posturile de învățători în comunele următoare:

Nadaștia-inferioară, cu salariu de 300 florini, cuartir și lemne.

Booz în legătură cu comuna Zlasti, cu salariu de 300 fl., cuartir și lemne.

Cinciș, cu salariu de 240 fl., cuartir și lemne.

Livezeni, cu salariu de 300 fl., cuartir, 4 stângini de lemne, grădină de legumi și o grădină de 1 juger loc arător și fénat.

Petițiunile să se subștearnă până în 7 Octombrie v. oficiului protopresbiterat gr-or. al Hațegului.

— În protopresbiteratul Sighișoarei (archidieceasă) posturile de învățători în comunele următoare:

Criș, cu salariu de 300 fl., și anume: în bani 150 fl., folosirea unei lunci comput. cu 110 fl., 4 stângini de lemne comput. cu 40 fl., cuartir și grădină.

Ferihaz, cu salariu de 300 fl.

Vidacutul român, cu salariu de 300 fl., și anume: în bani 250 fl., lemne în valoare de 50 fl., cuartir și grădină.

Petițiunile să se subștearnă până în 20 Septembrie v. oficiului protopresbiterat gr-or. în Sighișoara.

Călimdarul zilei.

16/8 Septembrie 1893.

Iulian: Mă. Eutima. Gregorian: Venț. reg. Seroarele: răsare 5.53 apune 6.13

Buletin meteorologic.

Sibiu, 27 Sept. n. 10 oare dimineața.

Table with 5 columns: Presiunea atmosferică în mm., Temperatura după Celsius, Maximalul și minimalul de temperatură, Direcția vântului, Observații.

Din țeară 20 Septem. n. 3 oare dimineața.

Table with 5 columns: Stațiunile, Presiun. atmosfer. în mm., Temperatura Celsius, Vântul direcția și tăria.

Sosiți în Sibiu.

La 26 Septembrie n.

Hotel "Neuherer". I. Hondrea, Drd. în medicină din Blaj. I. Hondrea, din Blaj. I. Coschery, oen. din Alda-Iulia. D-na Popp dia Cluj. G. Schmed din Viena. Kransfeld din Medias. Fleischer din Budapesta. H. Krausfeld din Linz, toți comisarți.

Economic.

Tractatul de comerț austro-rus. Afăm că răspunsul guvernului rus la propunerile monarchiei noastre pentru încheierea unui tractat de comerț, a sosit la Viena.

Răspunsul ar conține dispozițiuni atât de favorabile, încât cu toate dificultățile laterale, încheierea unui arangement pare eminentei.

Se zice că Rusia ar fi făcut concesiuni mari Austriei, cu condițiunea de a scăde exorbitant de mult taxele vamale și de drum de fer pentru cerealele sale, spre a le pute străicura prin Austria, în Germania și a paralisa astfel toate măsurile Germaniei dictate de răboiul vamal, ce există între Rusia și Germania.

Noue căi ferate în România. "Cur. Fin." anunță: Studii pentru construcțiunea unei căi ferate dela Tergoviște până la Ploești sunt terminate. Actualmente se fac la ministrul lucrărilor publice studii preliminare asupra cheltuelilor ce va necesita această linie.

În ce privește construcțiunea liniei Peatra-Olt—R. Vâlcea până la Turnu-Roșu, frontiera austro-ungară se crede că convențiunea încheiată cu Austro-Ungaria pentru legarea acestei linii cu linia imperiului vecin va fi reînnoită pe termen de încă cinci ani

Agenți financiari ai Rusiei. Guvernul rus a hotărât să numească agenți financiari în Franca, Austria, Italia, Engrițera Svedia, Norvegia și în Danemarca, afară de Germania, însărcinată anume să apere și să susțină valoarea creditului statului rus și să deschidă noue debuseuri produselor ruse, pentru care frontierele Germaniei sânt închise.

Piața oarealelor din portul Brălla.

Operațiile efectuate în 9 Septembrie v. 1893

Galano lui Peirano fils & Co., porumb 9700 hect. 6.40 lei. Tzuclos & Lecos lui Peirano, porumb 6500 hect. 6.47 lei. Frateli Bach lui Hh. & Lobel, grâu 3250 hect. 7.40 lei. St. Zeronia lui Bloch & Co., 3000 hect. 9.25 lei. Theohar lui Carnevali, porumb 3200 hect. 9.40 lei. Theohar lui Carnevali, grâu 6000 hect. 9.40 lei. Theohar lui Carnevali, grâu 4233 hect. 3.40 lei. Galano lui Loeventhon, ovės 30 vagoane 10.45 lei. N. V. Perlea lui Dtinger, grâu 1500 hect 8 65 lei Sasu & Nistor lui M. Wolf, ovės 1250 hect. 10.80 lei. Sasu & Nistor lui M. Wolf, porum 500 hect. 11 lei. Tnohar lui Christovloni, fr., grâu 2000 hect. 9.10 lei. Theohar lui Edtinger, ovės k. 40.000 hect. 11.00 lei. Negroponte lui Haracopulo, grâu 2050 hect. 9.10 lei. Negroponte lui Haracopulo, porumb 750 hect. 8.15 lei. Fulga lui Feitler porumh 9000 hect 6.60 lei

Cereale sosite:

Pe apă: grâu 190.810 hect., porumb 195.500 hect., orz 5790 hect., meu 9200 hect., săcară 6500 hect., fasole 4000 hect., ovės 1460 hect.

Pe uscat: grâu 158.860 hect., porumb 95.500 hect., orz 14.750 hect., meu 2300 hect., săcară — hect., fasole 3500 hect., ovės 7000 hect.

Prețul mărfurilor

Plaja din Sibiu Dela 16 Septembrie n. Grâu, frumos 76 până 80 chilo fl. 5.40 până 6.—, grâu mestecat 70 până 74 chilo fl. 4.50 până 5.10, săcară 74 chilo fl. 3.40 până 3.80, orz 62 până 66 chilo fl. 3.40 până 3.80, ovės 42 până 48 chilo fl. 2.20 până 2.70 cucuruz 70 până 74 chilo fl. 4.10 până 4.50, mlkiau 78 până 82 chilo fl. 4.— până 4.50, cartofi 68 până 70 chilo fl. 1.50 până 1.70 sementă de cânepă 49 până 50 chilo fl. 5.— până 5.50, mazere 76 până 80 chilo fl. 4.— până 5.—, linte 78 până 82 chilo fl. 3.— până 3.—, fasole 76 până 80 chilo fl. 3.50 până 4.—, de pasat grâu 100 chilo fl. 15 — până 16.—, făină nr. 1 fl. 15.40, făină nr. 2 fl. 14.20, făină nr. 5 fl. 11.80 slănină 100 chilo fl. 54.— până 16.—, unsoare de pore fl. 58.— până 60.—, sêu brut 100 chilo fl. 20.— până 22.—, sêu de lumini fl. 38.— până fl. 34.—, lăunai turnate de sêu fl. 38.— până fl. 40.—, săpan fl. 20 până 30.—, fân 100 chilo fl. 9 — până 2.19, cânepă fl. 32.— până 15.—, lemne de foc uscate m. cub fl. 3.25 până 3.70, piatră de 100 l. % 51.— până 57 cr., carne de vit (carne de 5) cr. până 61, carne de vit 48 până 51 cr., carne de porc 14 până 48 cr., carne de berbec 28 — până 32 cr., ouă 10 cu 20 până 22 cr.

Tirgul de rimători în Steinbruch în 23 Sept. n. s'au notat: ungurești bătrâni gri — cr. până — cr., de mijloc — cr. până — cr., ungurești gri tineri 43 — cr. până 43 1/2 cr., de mijloc 43 — cr. până 45 — cr., ușori 46 — cr. până 48 — cr., marfă țărănească grea 4 — cr. până 43 — cr., de mijloc 43 1/2 cr. până 45 — cr., ușori 46 — cr. până 47 — cr., românești, de Bakony, gri — cr. până — cr., transito gri — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sâr bești gri — cr. până — cr., transito de mijloc 42 — cr. până 43 cr., transito ușori 40 — până cr. 41 1/2 cr

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 24 Sept. n. 1893.

Table with multiple columns: Sămînța, Prețul per 100 chilogr., etc. Includes rows for Grâu, Săcară, Orz, Ovės, Cucuruz, Meiu, Hrișcă, and various oils.

Cursul pieței din Sibiu.

Table with 2 columns: Hartie-monetă română, Camp. 9.88 vând. 9.90, etc.

Bursa de Budapesta.

Table with 2 columns: Renta de aur ung., 6.—, etc. Includes various financial instruments and exchange rates.

Bursa de Viena.

Table with 2 columns: Renta de aur ung., 6/10, etc. Includes various financial instruments and exchange rates.

Bursa de București.

Table with 2 columns: Din 8 Sept. v. — 4 oare p. m., Cassa, etc. Includes various financial instruments and exchange rates.

Pentru redacțiune responsabil: Andreiu Balteș.

DIN PUBLIC!

Intorcându-mă din călătoria-mi de afaceri, aduc la cunoștința onor. mei clienți, că pentru

sezonul de toamnă și de iarnă

ce începe am provăzută prăvălia mea

cu stofe de modă, cu haine gata pentru bărbați și băieți, pălării și ghete,

din fabricile cele mai renumite din țară și străinătate, având un asortiment foarte ales. Ori-cine n'are decât să facă o încercare și se va încredința, că sînt în plăcuta pozițiune a îndeplinii toate trebuințele onoraților mei clienți atît în ceea-ce privește prețurile, cît și alegerea de ori-ce calitate a obiectelor.

Avînd la îndemînă un croitor (Zuschneider) absolvat la academia de croitorie care conduce atelierul aflător în casa mea proprie, sînt în stare a face gata în 24 oare ori-ce comandă după măsura luată într'un mod cît se poate de solid și de exact.

Asigurînd pe onor. clienți ai mei de un serviciu fără concurență, mă recomand

Cu cea mai mare stimă

ISAK ASCHER,

deposit de haine gata pentru bărbați; pălării și ghete,

cel mai mare atelier de croitorie,

strada Cîsnădiei nr. 6, în casa cea nouă a comădei de corp.

Servese pe onor. mei clienți și cu plată pe rate în condițiunile cele mai priincioase.

Institutul Tipografic în Sibiiu.

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI“.

- 1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
...
31. Nuscui-împărat. Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vîndătorilor, se dă rabatul cuvenit.

A apărut: Clara Milici
Novelă de I. Turghenev.
Traducere din limba rusă de Enea Hodoș.
Institut Tipografic în Sibiiu.

A eșit de sub tipar: HOMO SUM.
ROMAN DE GEORGE EBERS.
Prețul 1 fl. sau 2 lei 50 bani.
Institutul Tipografic în Sibiiu.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Maiu 1893.

Table with multiple columns and rows showing train schedules for routes like Budapesta-Predeal, Budapesta-Arad-Teluz, and others. Includes train numbers, departure times, and station names.

Nota: Oarele însemnate în stînga stațiunilor sînt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numerii încaudrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.